

Focus op Urgentie april 2020 – april 2021

werkplan voor het tweede procesjaar

Ter vaststelling college van Burgemeester en Wethouders ,d.d. 26 mei 2020

Team Veiligheid en Wijkgericht Werken, gemeente Venlo, Robert Kuipers

Inhoudsopgave

1. Inleiding	pag. 3
2. Vastenavondkamp	pag. 3
3. Q4	pag. 4
4. Werkwijzen	pag. 5
5. Projecten en inzetten	pag. 8
6. Begroting	pag. 10
7. Governance	pag. 10

Focus op Urgentie april 2020 – april 2021

werkplan voor het tweede procesjaar

1. Inleiding

Focus op Urgentie (FoU) richt zich op het terugdringen van de ondermijnende criminaliteit in de kwetsbare stadsdelen en wijken van gemeente Venlo. De primaire focus ligt op stadsdeel Blerick en de wijk Q4. Echter, de resultaten van de acties en maatregelen in het kader van dit project komen de gehele gemeente ten goede

Het doel van FoU is tweeledig, namelijk:

1. Het verstoren van het vestigings- en investeringsklimaat voor criminele activiteiten;
2. Het stimuleren van een aangename omgeving om in te wonen, te leven en te werken.

Om hierin te kunnen slagen rust FoU op drie pijlers:

- Pijler 1: Versterken wij de bestuurlijke en integrale aanpak van ondermijnende criminaliteit;
- Pijler 2: Vergroten wij de bestuurlijke en ambtelijke weerbaarheid, waaronder onze informatiepositie;
- Pijler 3: Versterken wij het bewustzijn en betrokkenheid van bewoners, ondernemers, corporaties en scholen; de maatschappelijke weerbaarheid tegen ondermijning.

Het eerste jaar van FoU zit er inmiddels op. In dat jaar is veel gebeurd; de oprichting van de Ondermijningstafel, het versterken van de Bibob-capaciteit, de acties vanuit Pandora in Blerick, observaties, gesprekken en bestuurlijke controles in Q4, etc., etc.

Op basis van de ontstane inzichten heeft zich een aantal werkwijzen uitgekristalliseerd. Werkwijzen die ons op een slimme manier gaan helpen om onze doelen te bereiken. Na een korte beschrijving van Vastenavondkamp en Q4 worden deze in de daarop volgende paragraaf 4 weergegeven.

Vanuit deze werkwijzen beschrijven we in paragraaf 5 een aantal concrete projecten en inzetten die we in het tweede procesjaar willen starten (of reeds gestart zijn).

Dit werkplan wordt afgesloten met de begroting voor het tweede procesjaar.

2. Vastenavondkamp

In Vastenavondkamp speelt een stapeling van maatschappelijke problemen in een relatief verouderde woonwijk met een zeer beperkt zelf-herstellend vermogen. Met andere woorden, een combinatie van problemen op het gebied van zorg, welzijn, welvaart, wonen en woonomgeving die op elkaar inwerken en elkaar versterken.

Door als overheid vastberaden, vasthoudend en effectief de criminaliteit en overlast aan te pakken, verwachten we dat het vertrouwen van de samenleving in de overheid groeit en daarmee ook de betrokkenheid en bereidheid onder bewoners en ondernemers om zelf te investeren in veiligheid en leefbaarheid (sociale herovering).

Hoewel FoU zich primair richt op het terugdringen van ondermijning, is er tegelijkertijd het besef dat ondermijning geen op zich staand fenomeen is dat uit de lucht komt vallen.

Willen we de ondermijning duurzaam bestrijden, zullen we moeten werken aan een gezonde voedingsbodem van de wijk die ervoor zorgt dat de bewoners in staat zijn om zich te educatief en economisch te ontwikkelen en niet afhankelijk te worden van drugsproductie, -handel, illegaal gokken of mensenhandel. Daarom is FoU geïntegreerd in de wijkaanpak van Vastenavondkamp, die zich naast leefbaarheid en veiligheid richt op:

- Leren en werken
 - Iedereen levert een bijdrage naar vermogen aan onze samenleving; iedereen ontwikkelt zijn competenties, persoonlijke ontwikkeling (o.a. laaggeletterdheid, taalachterstanden).
- Jeugd en opgroeien
 - Preventie van problemen in de opvoeding van onze jeugdige en kwetsbare inwoners; faciliteren dat kinderen op kunnen groeien in een veilig en gezond leefklimaat; ondersteuning en interventies in die situaties waar het echt niet anders kan (o.a. het niet 'kwijtraken' en aangesloten houden van jongeren door ze intensief vanuit gezin en school te begeleiden en mee te nemen)
- Zorg en welzijn
 - Iedereen werkt aan zijn gezondheid, waar nodig bieden wij zorg of een vangnet; we hebben zorg voor gezond en vitaal leven (o.a. financiële zelfredzaamheid en beschikbaarheid van betaalbare levensloopbestendige woningen)
- Wonen en woonomgeving
 - Aantrekkelijke woningen voor een aantrekkelijke prijs, in een woonomgeving die schoon en groen is met een goed voorzieningenaanbod (o.a. verduurzaming van de bestaande voorraad, klimaatbestendigheid en kwaliteit van de openbare ruimte).

In 2019 is voor de Vastenavondkamp een zogenaamd serviceteam plus opgericht. Dit team bestaat uit bewonersondersteuners, straatcoach, jeugd- en jongerenwerker, wijkagent, wijk-BOA, buurtcoördinatoren van Woonwenz en Antares, coördinatoren van het serviceteam openbare ruimte, stadsdeelmanager Blerick en procesmanager Vastenavondkamp. Dit team bespreekt iedere twee weken alle complexere zaken die spelen in de wijk en zorgen gezamenlijk voor een aanpak of oplossing. Door de frequentie en korte lijnen worden zaken snel opgepakt door de juiste personen of instanties. De ervaring met deze wijkgerichte aanpak is erg positief. Deze aanpak wordt in 2020 voortgezet.

3. Q4

In de projectopdracht "Planoptimalisatie en uitvoering Q4" (maart 2018) is de volgende doelstelling opgenomen: *"een veilige en aantrekkelijke stadsbuurt met een diversiteit aan functies en een aangenaam leef- verblijf-, vestigings- en investeringsklimaat voor bewoners/ondernemers en bezoekers"*. Hierin worden twee sporen onderscheiden; enerzijds het ontwikkelspoor (ruimtelijk/fysiek) voor wat betreft het commercieel- en woningbouwprogramma en het openbaar gebied en anderzijds het spoor dat betrekking heeft op de leefbaarheid en veiligheid in de wijk.

De gemeentelijke inzet heeft zich de afgelopen jaren hoofdzakelijk geconcentreerd op de ruimtelijke ontwikkelingen. Daardoor heeft het gebied ten zuiden van de Bolwaterstraat een ware (positieve) metamorfose ondergaan en wordt daar nog steeds doorontwikkeld.

Gesprekken met bewoners en ondernemers als ook diverse observaties van gemeente en politie geven een duidelijke aanleiding om de onveiligheidsproblematiek in Q4 serieus te nemen en samen met politie, OM, Woonwenz, bewoners en ondernemers problemen concreet te maken en op te lossen. Samen met een tweetal social designers hebben de genoemde organisaties op 30 januari jl. een wandeling door Q4 gemaakt en letterlijk en figuurlijk stil gestaan bij een aantal knelpunten. Daaruit bleek dat er behoefte is aan een korte en een lange termijn aanpak. De korte termijn aanpak kan bestaan uit een top 10 van 'laaghangend fruit'; ergernissen die er al een tijdje zijn, maar die vrij gemakkelijk op te lossen zijn. Het is hierbij van groot belang om met een aantal bewoners en ondernemers waardoor anderen zich ook vertegenwoordigd voelen, een top 10 overeen te komen die daadwerkelijk op korte termijn haalbaar is.

De lange termijn aanpak vergt een analyse van de criminaliteitsproblematiek, zo mogelijk inclusief de structuren die achter de drugscriminaliteit/ evt. witwasconstructies zitten. Gezamenlijke overtuiging is dat zowel de korte als de lange termijn aanpak geïntegreerd moet zijn in de gehele aanpak van Q4. Het is niet effectief als de veiligheidsaanpak een 'stand alone' spoor is dat zonder afstemming op andere beheer- en ontwikkelingsmaatregelen zijn weg vindt (waardoor aan beide kanten kansen gemist worden).

4. Werkwijzen

Voor de aanpak van (ondermijnende) criminaliteit in Vastenavondkamp en Q4 introduceren of intensiveren we in het tweede procesjaar de volgende werkwijzen:

Vastenavondkamp	Q4
Informatiegestuurd	Informatiegestuurd
Systeemaanpak	Samen Creëren
Bestuurlijke aanpak	Bestuurlijke aanpak
Communicatie	Communicatie
Sociale herovering	Sociale herovering

- **Informatiegestuurd**

We weten wat we zien, maar we weten niet wat we niet zien. Met Informatiegestuurd werken kunnen we gaan weten wat we tot nu toe niet gezien hebben, maar wat wel ergens zichtbaar is. Denk bijvoorbeeld aan het blootleggen van witwasconstructies door data te koppelen. Met welke aantallen zijn de afgelopen jaren bepaalde branches in Venlo toegenomen en staat dat in een gezonde verhouding tot de omzetten die gemaakt zijn/kunnen worden? Hoe vaak zijn bepaalde panden in een relatief korte periode van eigenaar veranderd? Ten aanzien van welke panden is sprake van MMA-meldingen? Over welke signalen beschikken de toezichthouders, de buitendienstmedewerker, de BOA, de wijkagent, het RIEC? Wat lezen we vanuit de (flexibele camera's)? Welke data hebben we in handen ten aanzien van woningen waar een nieuwe inschrijving op komt?

Omdat onze beschikbare toezicht- en handhavingscapaciteit (zoals overall) beperkt is, moeten we slimme keuzes maken in de inzet van deze capaciteit. Slim kiezen op basis van een goede informatiepositie -dataverzameling en -analyse- is daarom het uitgangspunt.

- **Systeemgericht werken**

In het eerste procesjaar hebben we vanuit de ondermijningstafel en vanuit Pandora dader- (of persoons-) gericht gewerkt. Dat wil zeggen dat we op basis van dataverzameling en -analyse een top X van drugscriminelen geïdentificeerd hebben en dat we ten aanzien van die personen strafrechtelijke en/of bestuurlijke en/of fiscale maatregelen hebben ingezet.

Een prima werkwijze, maar te beperkt als je je realiseert dat deze personen geen geïsoleerd bestaan leiden. Hun invloedssfeer wordt overgebracht op broertjes, zusjes, zonen, dochters, vrienden etc. Het is dus zaak om verder te kijken dan alleen naar de ene dader en het sociale netwerk erbij te betrekken. Concreet doen we dat door per individu te kijken naar degenen die bij ons bekend zijn als drugscrimineel en de zogenaamde nieuwe aanwas; de (merendeels jonge) mensen die een criminele carrière overwegen/ er met één been in staan. Welke relaties hebben zij met elkaar en welke mensen staan nog meer in hun invloedssfeer? Welke interventies (zorg/repressie) kunnen we inzetten om een criminele carrière te stoppen of in de kiem te smoren.

Ook richten we ons op de 'gewone' jongeren van Vastenavondkamp/Blerick. Reeds in 2019 zijn in Blerick een aantal jongeren uitgekozen om mee te doen aan het project 'Jonge Helden Blerick'. Deze jongeren onderscheiden zich door hun voorbeeldgedrag op school, in de wijk, in hun gezinssituatie, bij (sport)verenigingen of andere vrijetijdsbestedingen. Het doel van dit project is om deze jongeren een positieve voorbeeldfunctie te laten vervullen in hun omgeving en binnen hun eigen leeftijdsgroep. In een praktisch leerprogramma is gewerkt aan meer bewustwording en het verder ontwikkelen van de sociale vaardigheden van deze jongeren. Deze aanpak wordt in 2020 verder uitgebreid en voortgezet.

- **Bestuurlijk werken**

In 2019 vonden zowel in Blerick als in Q4 al een aantal bestuurlijke controles plaats. Met behulp van Informatiegestuurd werken en de kansen die de regionale samenwerking aan een gezamenlijk bestuurlijk interventieteam ons biedt, kunnen we de controles gaan intensiveren. Het interventieteam zal vanuit één coördinatiepunt gezamenlijk en integraal probleempannen en/of -subjecten aanpakken, die aandacht vragen vanuit verschillende handhavende instanties. Uitgangspunt is dat er altijd gestart wordt vanuit het bestuursrecht. Kern van de werkwijze is het integraal uitoefenen van toezicht op en handhaving van wetten en lokale regelgeving, het voorkomen en signaleren van strafbare feiten en het handhaven van de openbare orde, waarbij iedere partner acteert op basis van de eigen bij wet toegekende bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

- **Samen Creëren**

De methodiek Samen Creëren (Placemaking) willen we in het gebied tussen Helschriksel en Puteanusstraat, van Maaskade tot Mgr. Nolensplein in Q4 gaan toepassen. Achterliggende gedachte hierbij is dat bewoners en ondernemers van Q4 meer verantwoordelijkheid kunnen nemen over de veiligheid en aantrekkelijkheid van hun wijk, als zij er ook meer invloed op hebben.

Zoals we weten kent Q4 de nodige uitdagingen op het vlak van onveiligheidsgevoelens en drugscriminaliteit. Tegelijkertijd wonen en werken in Q4 mensen met veel creatieve en probleemoplossende vermogens. Samen Creëren Q4 legt verbinding tussen haar gebruikers enerzijds en de openbare ruimtes en gebouwen anderzijds. De hoofdtaak van deze openbare ruimten en gebouwen is een bijdrage leveren aan het geluk en welzijn van haar gebruikers. Gebruikers voelen zich meer verbonden met een plek die is gecreëerd door middel van Samen Creëren. Wanneer een openbare ruimte of een gebouw meer betekenis krijgt, heeft dit een positief effect op de waarde van een locatie.

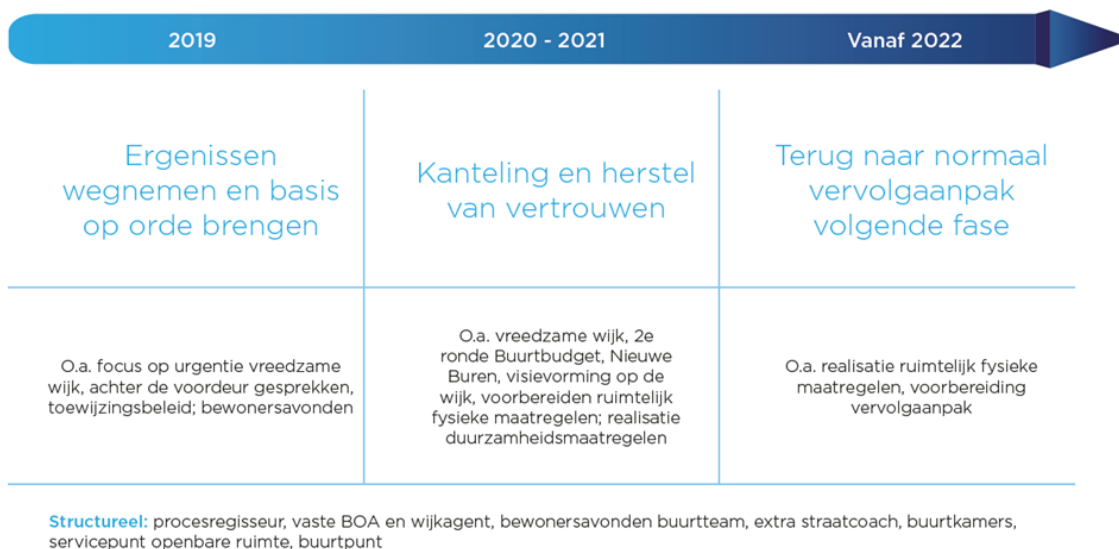
- **Communicatie**

Door vanuit de integrale samenwerking tussen gemeente, politie, OM en Belastingdienst gezamenlijk zichtbaar op te treden, vergroten we de zichtbaarheid van de overheid. Zichtbare actie maakt voor burgers duidelijk dat het zin heeft om te melden, wat weer bevorderlijk is voor onze eigen informatiepositie. Zichtbare actie bevordert olievlekwerking. Successen smaken naar meer en enthousiasme werkt aanstekelijk. Voor de mensen in de uitvoering is op deze wijze duidelijk dat wat zij doen, impact heeft. Ook is de boodschap aan de criminele doelgroep helder: bij misstanden wordt ingegrepen.

Een ander aspect in het versterken van onze communicatie is het starten van een MMA (Meld Misdaad Anoniem)-campagne in Blerick. Via Google-Ads worden de wijkbewoners meerdere malen gestimuleerd om via MMA melding te doen van criminaliteit. De politie ontvangt elke melding meteen en neemt daar ook actie op, zodat melders merken dat melden zin heeft.

- **Sociale herovering**

De looptijd van FoU bedraagt drie jaren. In het eerste jaar lag de focus op een krachtige inzet van het bestuurlijk en integrale instrumentarium (van de RIEC-partners). Zo hebben we barrières opgeworpen om criminele activiteiten, processen, investeringen en de opbouw van machts- en invloedposities in de kwetsbare stadsdelen en wijken te belemmeren en te verstoren. Door zichtbare acties (met name de integrale acties van Pandora) werd het voor de inwoners en ondernemers van met name Blerick duidelijk dat de overheid grenzen stelt en ze ook bewaakt. We wilden daarmee het vertrouwen in de overheid laten groeien.

Naarmate FoU vordert, verschuift de focus van pijler 1 en 2 naar pijler 3. We werken toe naar bewustwording en betrokkenheid van bewoners en (semi)private partners (zoals ondernemers, brancheorganisaties en onderwijs) om de maatschappelijke weerbaarheid tegen ondermijning te versterken (zie voorgaande illustratie).

5. Projecten en inzetten

Gebied	Werkwijze	Project/inzet	Beschrijving
Gehele gemeente	Informatiegestuurd	Data-analyse*	Inzet van datascience om witwasconstructies, vastgoedfraude, drugs of andere manifestaties van ondermijnende criminaliteit op basis van data in Venlo bloot te leggen.
Vastenavondkamp/Blerick	Informatiegestuurd	Extra camera's Blerick	In combinatie met de aanwijzing van Klingerberg als gebied waar verblijfsontzeggingen van kracht kunnen zijn en met het oog op de jeugdgroep die zich aldaar manifesteert installeren we 2 (flexibele) camera's die ons de mogelijkheid biedt om strafrechtelijke feiten te constateren en te handhaven.
Q4	Informatiegestuurd	Analyse/ criminaliteitsbeeld	Zoals politie/DRIO dat t.b.v. Blerick gedaan heeft, het maken van een criminaliteitsanalyse die de criminele impact op de wijk concreet benoemd en identificeert. Zo mogelijk met namen en rugnummers. Betreffende

			criminele subjecten worden geagendeerd voor de Oermijningstafel.
Gehele gemeente	Bestuurlijk werken	Versterkte Bibobcapaciteit	Voortzetting van de extra inzet van 0,5 FTE voor BIBOB, met name vastgoedtransacties en bouw- en exploitatievergunningen.
Gehele gemeente	Bestuurlijk werken	Intensiveren controles en interventies*	Panden die vanuit meldingen, de veiligheidstafel, het handhavingsoverleg of de oermijningstafel in negatieve zin opvallen worden bezocht door het bestuurlijk interventieteam.
Gehele gemeente	Bestuurlijk werken	Last onder dwangsom	Na ontvangst van bestuurlijke rapportages politie n.a.v. constatering drugsdealen wordt dader van gemeentewege een last onder dwangsom opgelegd.
Vastenavondkamp/Blerick	Systeemgericht werken	Integrale regie doelgroepen en projecten Blerick	Sinds februari 2019 zijn er verschillende projecten in Blerick gestart: Pandora , de persoonsgerichte aanpak Jeugd van Vastenavondkamp, het project Jonge Helden, Vreedzame School en de voorbereidingen op een nieuwe ruimtelijke visie voor een deel van Vastenavondkamp. Op dit moment vindt op de verschillende projecten separate regie plaats, maar de verbinding tussen deze projecten is nog een verbeterpunt. Er bestaat behoefte aan casusregie op de volwassen doelgroep van Pandora (repressie en zorg) en aan een integrale regie die de verschillende doelgroepen en projecten in Blerick met elkaar verbindt. In hoeverre dit binnen bestaande capaciteit en/of door extern geworven capaciteit kan, wordt op korte termijn onderzocht.
Vastenavondkamp/ Blerick	Systeemgericht werken/ sociale herovering	Uitbreiding Jonge Helden	Aantal positieve rolmodellen voor scholieren (groep 7 en 8) Vastenavondkamp/Blerick uitbreiden. Per sessie doen er 15 kinderen mee. We streven naar 5 sessies in het jaar 2020 en 2021
Q4	Samen creëren	Samen Creëren Q4	Inzet sociaal ontwerpers voor de eerste aanzet Samen Creëren in Q4 (zie werkwijze).
Vastenavondkamp/ Blerick	Communicatie/ sociale herovering	Vergroten impact	- Bestuurlijke, strafrechtelijke en integrale acties communiceren. - MMA campagne via Google Ads.

*Zo mogelijk op Noord Limburgse schaal samenwerken in het kader van Regiodeal, versterkingsmiddelen Ondernijingsfonds.

6. Begroting

Focus op Urgentie april 2020 – april 2021	
Procesmanager Ondernijning	€ 33.000,-
P.G.A.-specialist Jeugd van VKMP	€ 90.000,- (vanaf 1 maart 2020 – 1 maart 2021)
Versterken Bibobcapaciteit	€ 40.000,-
Data-analyse	€ 15.000,-
Extra camera's Blerick	€ 15.000,-
Intensiveren controles en interventies	€ 50.000,-
Samen Creëren Q4	€ 20.000,-
Communicatie/ vergroting impact	€ 10.000
Uitbreiding Jonge Helden	€ 12.500,-
Integrale regie projecten en doelgroepen Blerick	€ 50.000,-
Totaal	€ 335.500,-
Te besteden uit versterkingsmiddelen Ondernijingsfonds	€ 335.500,-

7. Governance

In het eerste jaar van Focus op Urgentie hebben we voor beleidsvoorbereiding en besluitvorming gebruik gemaakt van bestaande structuren als het programmaoverleg OOV en het stafoverleg met de burgemeester en wethouder Peeters. Voor dit jaar stellen we voor Vastenavondkamp de volgende governance-structuur voor:

Zowel de stuurgroep als de regiegroep betreffen bestaande structuren bestaande uit vertegenwoordigers van gemeente, woningcorporaties en provincie. Vertegenwoordiging van politie ontbreekt nog. Daarin willen we in 2020 voorzien. Een andere constatering is dat een aantal

projecten Vastenavondkamp overstijgen en (geheel) Blerick betreft. Daar moeten we nog een praktische oplossing voor vinden.

De kwaliteitskring, die nog niet bestaat, is een publiek privaatsamenwerkingsverband waarin naast gemeente, politie en woningcorporaties ook bewoners, ondernemers en scholen zijn vertegenwoordigd. De kwaliteitskring richt zich op operationeel niveau de wensen, ideeën, knelpunten, problemen en oplossingen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid.

Voor Q4 stellen we dezelfde structuur voor:

Ook hier geldt dat de stuurgroep reeds functioneert en de kwaliteitskring nog geformeerd moet worden.

Met het introduceren van kwaliteitskringen voor Vastenavondkamp en Q4 beogen we een coproductie met de gebruikers van de gebieden (bewoners, ondernemers, scholen). Nu de structuur en de (effecten van) de eerste maatregelen zichtbaar zijn, is het tijd om de samenwerking uit te breiden met genoemde private partijen om ook van hun ideeën en inzet gebruik te kunnen maken. Met deze stap zetten we ook de kanteling van herstel van vertrouwen in (sociale herovering). Naast deze governance blijven we uiteraard gebruik maken van bestaande structuren als de interne en externe staf, driehoek, college, ondermijningstafel, handhavingsoverleg etc.

